

A
QUAESTOR Értékpapír Nyrt.
kockázatvállalásra és kockázatkezelésre vonatkozó tájékoztatása

1. Bevezetés

A QUAESTOR Értékpapírkereskedelmi és Befektetési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (székhely: 1132 Budapest, Váci út 30., cégjegyzékszám: 01-10-043211, a továbbiakban: Társaság) a jelen Tájékoztatót a befektetési vállalkozás kockázatvállalására és kockázatkezelésére vonatkozó információk nyilvánosságra hozataláról szóló 164/2008. (VI.27.) Korm. rendeletben foglaltak alapján adta ki.

A Társaság tevékenységével együtt jár a valamilyen mértékben jelentkező kockázatok felmérése, értékelése és kezelése. A Társaság egy olyan globális szemléletű, átfogó és hatékony stratégiára épülő kockázat-megközelítést kíván alkalmazni, amely biztosítja a várható kockázatok időben történő azonosítását és kezelését, ugyanakkor összhangban van a Társaság vállalkozásának méretével, tevékenységének jellegével és összetettségével. A kockázatkezelési tevékenység úgy került kialakításra, hogy lehetővé váljon a kockázati környezet folyamatos nyomon követése. Ez ügyvezetői és operációs szinten egyaránt teljesülő kontroll, amelyhez szorosan kapcsolódik a kockázati területek független ellenőrzése, figyelése, megfelelő mérése és jelentése.

A Társaság a befektetési szolgáltató tevékenysége során az alábbi kockázatoknak van kitéve: ügyfélkockázat, piaci kockázat, likviditási kockázat, működési kockázat, egyéb kockázat.

A Társaság a jövőre nézve is nagy hangsúlyt kíván fektetni a kockázatkezelési stratégiájának, továbbá a kockázatkezelési tevékenységének és folyamatainak a fejlesztésére.

2. Kockázatkezelési tevékenység bemutatása

A Társaság kockázatkezelési kereteinek kialakítása és felügyelete az igazgatóság felelőssége. Az igazgatóság hagyja jóvá a kockázatkezelési stratégiát, a kapcsolódó szabályzatokat, továbbá az ehhez kapcsolódó ellenőrzési tevékenységet.

A Társaság belső ellenőrzése rendszeresen ellenőrzi a kockázatkezeléssel összefüggő tevékenység szabályzatoknak való megfelelőségét, továbbá értékeli a szabályzatban foglaltak összhangját a Társaság működésével és tevékenységével. A Társaság Igazgatósága évente felülvizsgálja a kockázatkezeléssel kapcsolatos stratégiát és eljárást. A belső ellenőrzés jelentés keretében tájékoztatja az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot.

A Társaság létrehozta a kockázatkezelési bizottságot, továbbá a kockázatkezelési szervezeti egységet. A kockázatkezelési szervezet vezetője a fentiekben túlmenően kapcsolatban áll az Igazgatósággal, a belső ellenőrzéssel, a compliance officer-rel, az üzletkötővel, valamint az értékesítés vezetőjével.

A kockázatkezelési szervezeti egység vezetője:

- jelentést készít minden igazgatósági ülésre a Társaság kockázati helyzetéről, indokolt esetben kezdeményezheti igazgatósági ülés összehívását.
- naponta kapcsolatot tart a Társaság ügyvezető igazgatójával az aktuális kockázati helyzet áttekintése érdekében.
- napi összefoglalót küld: a Társaság által vállalt pozíció kockázatok tőkeszükségletéről, a nagykockázat vállalásról, pénzfedezettségről, értékpapír fedezettségről, ügyféltartozásokról, határidős ügyletek SPAN fedezetigényéről.
- havonta - vagy amennyiben a piaci helyzet indokolja - írásos összefoglaló jelentést készít az ügyvezető igazgató számára.

- folyamatosan aktualizálja és fejleszti a Társaság kockázatkezelési eljárását, számítási módszereit.
- javaslatot tesz limitrendszer változtatására. Felügyeli a limitek betartását, a limitek átlépését jelenti az ügyvezető igazgatónak és az érintett üzletágvezetőknek. Véleményezi a limit átlépésének Társaságra gyakorolt hatását, majd részt vesz a kockázat megtartására, vagy csökkentésére irányuló döntés meghozatalában.
- a kockázatkezelési szervezeti egység vezetője kapcsolatot tart a belső ellenőrzéssel, és felhasználja a belső ellenőrzés észrevételeit a kockázatkezelési folyamatokban.

3. Kockázatok mérésére használt módszerek és eljárások

3.1 Ügyfélkockázat

Minden esetben a legalapvetőbb kockázat az Ügyfél azonosítása, valamint alkalmassági és megfelelőségi vizsgálata. Ennek betartását a belső ellenőrzés ellenőrzi, az esetleges hiányosságok kiküszöbölése kockázatkezelési szempontokat is képvisel. Ügyfélszámlák „*bruttó tartozik*” egyenlege naponta meghatározásra kerül a kereskedési rendszerből kinyert adatok alapján, valamint a kereskedési könyvben is besorolásra kerülnek. A kockázatkezelő az ügyvezető igazgató számára jelentésben rögzíti az aktuális ügyféltartozást, a számviteli törvényben meghatározott kategóriák szerint.

A kötelezettségek késedelme			Adósminősítési kategóriák	
0	≤ Késedelmes száma	napok ≤ 10	problémamentes	
11	≤ Késedelmes száma	napok ≤ 30	Külön figyelendő	
31	≤ Késedelmes száma	napok ≤ 90	Átlag alatti	
91	≤ Késedelmes száma	napok ≤	Kétes	

3.2 Piaci kockázat

Állampapírok és vállalati kötvények esetében a portfólió átlagideje kerül meghatározásra, valamint a portfólió varianciája. Ezáltal megállapítható a portfólió kamatérzékenysége. A befektetési eszközök egyedi átlagideje kapcsán a bloomberg vagy a reuters terminálon elérhető átlagidő az elfogadott, amennyiben ezek nem állnak rendelkezésre, a kockázatkezelőnek egyedileg kell a számítást elvégeznie. A portfólió átlagidejét eszközarányos súlyozással kell kiszámítani. A portfólió varianciájának számításakor a portfólió átlagidejét kell osztani az átlagidőhöz tartozó elérhető kockázatmentes hozam használatával.

Részvények esetében a részvényportfólió kockázatos értéke kerül meghatározásra 95 százalékos szignifikancia szinten, egy napos időintervallumra. Stressz teszt is elvégzésre kerül, egy hetes időintervallumra. A VaR számítás paraméterei, valamint a stressz teszt paraméterei alapesetben a fenti módon kerülnek beállításra.

Derivatív ügyletek esetén minden nap meghatározásra kerül a SPAN fedezetigény, amely a Társaság származtatott portfóliójának értékváltozását modellezi állandó forgatókönyvek feltételezésével, és a legrosszabb esetben bekövetkező ármozgás fedezéséhez szükséges értéket állapítja meg. Egyéb értékpapírok esetén a Kockázatkezelő egyedi döntése az adott értékpapír jellemzőinek megfelelő értékelés.

A nem szájtársamlás kereskedéshez kapcsolódó, kamatlábváltozásból adódó kockázattal a Társaság nem rendelkezik.

3.3 Likviditási kockázat

A Társaság rendelkezik eljárási renddel a likviditáskezelés vonatkozásában. Társaságunk elsődlegesen a klasszikus eszköz és forrás oldali mutatószámokkal, valamint a fedezetségi mutatókkal méri a likviditási kockázatot.

A Társaság rendszeresen méri a nettó finanszírozási pozíció értékét annak érdekében, hogy képes legyen fenntartani mindenkor fizetőképességét.

A Társaság saját és ügyfél számlák kezelését elkülönítetten végzi, így a nettó finanszírozási pozíciót csak a saját számlás pozíciókra, illetőleg a befektetési hitelezéshez kapcsolódó tevékenységére értelmezi.

A nettó finanszírozási pozíció számítása az alábbiak szerint történik:

Meglévő és szerezhető források: szabad pénzeszközök, lekötött saját források, melyek bármikor likviddé tehetők (Pl.: értékpírok, betétek).

Finanszírozási igény: várható kifizetések (saját számlás kereskedésből, akár a befektetési hitelezésből adódóan).

Nettó Finanszírozási Pozíció: meglévő és szerezhető források – finanszírozási igény.

Amennyiben a nettó finanszírozási pozíció értéke negatív, a Befektetési Szolgáltatási Tevékenység Igazgatója, az ügyvezető igazgatóval együttműködve intézkedési tervet készít a hiányzó forrás bevonására.

3.4 Működési kockázat

Működési kockázat tőkekövetelményének számítását a Társaság a 169/2008. (VI. 28.) Korm. rendelet által meghatározott „Alapvető mutató módszer” alapján végzi el.

Működési kockázatok belső szabálytalanságok, csalások: belső dolgozó közreműködésével elkövetett lopás, csalás, sikkasztás, betörés, rablás miatti veszteség; külső csalás: harmadik személy által elkövetett lopás, csalás, sikkasztás, betörés miatti veszteség; alkalmazási és munkavédelmi előírások: a munkavállalóval szembeni követelés leírása miatti veszteség; üzleti gyakorlat: üzletvitellel kapcsolatos folyamatokon keresztül jelentkező veszteség; fizikai eszközök sérülése: tárgyi eszköz leírása miatti veszteség; rendszerhibák: számítástechnikai rendszerek miatti veszteség.

Amennyiben bármely szervezeti egység vezetője működési kockázatot észlel, jelzi azt a kockázatkezelés vezetőjének, aki megvizsgálja a kialakult kockázati helyzetet, majd a kockázat jellegének megfelelő szakember segítségével kialakítja a kockázat kezeléséhez szükséges lépéseket, tájékoztatja az ügyvezető igazgatót, valamint javaslatot tesz a meglévő folyamatok átalakítására, a jövőben felmerülő hasonló kockázati helyzetek elkerülésének érdekében.

3.5 Egyéb kockázatok

3.5.1 Áru kockázat

A Társaság nem köt saját számlára áruügyleteket.

3.5.2 Partnerkockázat

Társaságunk tőzsdei azonnali valamint határidős ügyletet csak elismert elszámolóházon keresztül köt, amely ügyletek teljesítését az elszámolóház garantálja, így partnerkockázat nem merül fel.

Tőzsdén kívüli ügyleteket a KELER Zrt.-n keresztül OTC kötjeggel biztosított formában kötjük.

3.5.3 Hitelezési kockázat

Társaságunk rendelkezik befektetési hitelezési tevékenységi engedéllyel, ugyanakkor nem nyújtott befektetési hitelt, így ezzel kapcsolatban kockázat nem merült fel. Ugyanakkor a befektetési hitelezés esetén a konstrukcióból adódóan, mind a hitelösszegre, mind pedig az arra jutó költségekre is likvid óvadékkal rendelkezünk, amelyet naponta értékelünk, meghatározott esetben likvidáljuk az óvadékot a fennálló követelésünk erejéig.

A hitelezési kockázathoz soroljuk be a halasztott fizetések összegét is, ám ez jogi biztosítékokkal teljes mértékben fedezett, Társaságunk halasztott fizetést kizárólag a tőzsdei T+3 napos elszámolás idejére ad, amelynek teljesítését a KELER Zrt. szavatolja.

3.5.4 Devizakockázat

A Társaságunknál az üzleti tevékenységének jellege miatt nincs kitéve devizakockázatnak.

3.5.5 Nagykokázat

Nagykokázat vállalásnak minősül, ha egy ügyféllel szembeni kockázatok összértéke a Társaság szavatoló tőkéjének tíz százalékát meghaladja.

A nagykokázat vállalás mértékét a Társaság naponta jelenti a Felügyeletnek.

3.5.6 Jogi kockázat

A Társaság olyan jogi szakembereket foglalkoztat akik tisztában vannak az aktuális jogi szabályozás részleteivel, várható fejlődési irányjaival, új termékek kifejlesztésekor, új belső szabályok létrehozásakor a Társaság vezetése ezen jogi szakértőkre is támaszkodik. A jogi szakértők folyamatosan figyelemmel kísérik a jogszabályi változásokat, értelmezik a Felügyelet ajánlásait, indokolt esetben felügyeleti, vagy egyéb szabályozói állásfoglalásokat kérnek, és ezeket átvezetik a már meglévő belső szabályzatokon és eljárásrendeken, az érintett piaci terület vezetőjét bevonva.

3.6 Pozíciók értékelése

A Társaság a tőzsdén forgalmazott értékpapírokat, az állampapírok kivételével, a tőzsde által közzétett utolsó ismert záróárfolyamon értékeli. A tőzsdén forgalmazott értékpapírok utolsó ismert záróárfolyamait a Társaság a BÉT hivatalos adataiból éri el.

A Társaság a Magyar Állam által belföldön kibocsátott állampapírokat az Államadósság Kezelő Központ által nyilvánosságra hozott referencia árfolyamon értékeli, melyeket az ÁKK hivatalos weboldalán keresztül ér el.

A Társaság a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által belföldön kibocsátott kötvény árfolyamát a lejáratához legközelebb eső lejáratú - Magyar Állam által belföldön kibocsátott - két állampapír árfolyamának arányosításával határozza meg.

A Társaság a három hónapnál rövidebb hátralévő futamidővel rendelkező állampapírok és MNB által belföldön kibocsátott kötvények esetében a 3 hónapos ÁKK referenciahozamot alkalmazza, melyeket a Társaság ugyancsak az ÁKK hivatalos weboldalán keresztül ér el.

A Társaság a tőzsdén nem forgalmazott befektetési jegyet az utolsó közzétett nettó eszközértéken értékeli. Az értékeléshez szükséges napi eszközérték-adatokat a Társaság a Befektetési Alapkezelők Magyarországi Szövetségének (BAMOSZ) hivatalos weboldalán keresztül éri el.

A Társaság a tőzsdén nem szereplő és piaci árral nem rendelkező kötvények értékelését a kötvény pénzáramlásokra bontásával, majd azoknak a hozamgörbéhez tartozó megfelelő diszkonttényezővel történő diszkontálása utáni összegzésével végzi.

A Társaság a tőzsdén nem szereplő és piaci árral nem rendelkező részvényeket az óvatosság elve alapján bekerülési áron értékeli.

A Társaság a tőzsdei határidős ügyletekből származó pozícióit az azoknak megfelelő tőzsdei elszámoló áron értékeli.

A Társaság a tőzsdei határidős ügyleteket az alapul szolgáló eszköz és az ügylet által generált fiktív vagy valós pénzáramlás (a továbbiakban: fiktív pénzáramlás, fiktív kölcsönnyújtás vagy fiktív kölcsönfelvétel) összetételeként kezeli.

A Társaság a tőzsdén kívüli határidős ügyleteket az alapul szolgáló eszköz és az ügylet által generált fiktív vagy valós pénzáramlás (a továbbiakban: fiktív pénzáramlás, fiktív kölcsönnyújtás vagy fiktív kölcsönfelvétel) összetételeként kezeli.

A fiktív pénzáramlás értéke a jövőbeli pénzáramlás jelenértékével egyenlő. A jelenérték számításához használt kockázatmentes kamatlábat a megfelelő devizára vonatkozó hozamgörbe alapján határozza meg a Társaság. Az alapinstrumentum árfolyama az értékpapírok értékelésében leírtak szerint kerül meghatározásra.

A Társaság a szabványosított tőzsdei opciós ügyleteket a tőzsde által közzétett áron értékeli.

A Társaság nem szabványosított tőzsdei és tőzsdén kívüli opciós ügyletekből származó pozíciókkal nem rendelkezik, ilyen ügyleteket nem végez, továbbá ilyen ügyleteket a jövőben csak azután végez, miután "A nem szabványosított tőzsdei és tőzsdén kívüli opciós ügyletek értékelésére vonatkozó szabályzat"-át kidolgozta és azt a Felügyelet engedélyezte.

A delta, gamma és vega értékek megállapítása európai típusú opciók esetében a Black-Scholes, amerikai típusú opciók esetében a binomiális fa modellek keretében történik.

A Társaság a nem forintban denominált befektetési eszközök nettó pozícióit az MNB által jegyzett hivatalos devizaárfolyamon értékeli. Az értékeléshez szükséges árfolyam-adatokat a Társaság az MNB hivatalos weboldalán keresztül éri el. Ha az MNB az adott devizára nem jegyez devizaárfolyamot, akkor az árfolyamot a Társaság az adott devizát kibocsátó ország jegybankja vagy jegybanki funkciókkal rendelkező intézménye által meghatározott hazai devizaárfolyam és az euró keresztárfolyamából számítja. A Társaság a devizában denominált tőzsdei határidős ügyleteket tőzsdei elszámoló áron, a tőzsdén kívüli határidős ügyleteknél leírtaknak megfelelően értékeli.

A Társaság kereskedési könyvében a kereskedési céllal vásárolt értékpapírokat tartja.

A Társaság 65124 db Budapesti Értéktőzsdében részvényt rendelkezik, ám ez a részesedés befektetési célú, ettől megválni a jövőben sem szándékozunk, így ez nem szerepel a kereskedési könyvben. Mivel tőzsdei bevezetésre nem került, likvid piaccal nem rendelkezik, így valós piaci értékének megítélése nem lehetséges, csupán elméleti ár meghatározására van lehetőség.

Kereskedési könyvben nem szereplő kamatkockázattal nem rendelkezik Társaságunk.

A Társaság értékpapírosítási ügyletet nem végez, így ezzel kapcsolatban kockázat nem merül fel.

4. Szavatoló tőke és a tőkeszükséglet biztosítása (tőkemenedzsment)

Alapvető tőke	2 283 825 873
Pozitív összetevők	
jegyzett tőke	1 047 670 900
tőketartalék	106 254 826
általános tartalék	61 768 819
eredménytartalék	1 051 928 289
könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti vagy évközi eredmény	16 800 340
Negatív összetevők	
immateriális javak	69 393
Járuhákos tőke	0
Kiegészítő tőke	0

Kötvények egyedi pozíciókockázatának tőkekövetelménye	75 617 192
Késedelmes teljesítés partnerkockázatának tőkekövetelménye standard módszer szerint	0
Egyéb értékpapírok pozícióinak tőkekövetelménye	20 068 025
Egyedi részvénykockázat tőkekövetelménye	33 073 544
Általános részvénykockázat tőkekövetelménye	75 862 890
Nyitva szállítás (bizományosi ügyletek) partnerkockázatának tőkekövetelménye	0
Nagykockázat-vállalással kapcsolatos pótlólagos tőkekövetelmények	0
Összesen:	204 621 651

A befektetési tevékenység kockázatának fedezete érdekében az igazgatóság a kockázatkezelési szervezeti egységen keresztül mindenkor biztosítja, hogy a Társaság megfelelő nagyságú szavatoló tőkével rendelkezzen.

Ennek érdekében számítja a kockázatok fedezetéül szükséges szavatoló tőke nagyságát, továbbá figyeli a különböző kockázati területekkel összefüggően szükséges tőkekövetelményeket, annak érdekében, hogy a meghatározott összeg (limitek) alá ne csökkenhessen.

A Bázeli Bizottság kiadta „A tőkefelmérés és tőkeszabványok nemzetközi konvergenciája” című jelentését („Bázel II.”). A Bázel II. felügyeleti célja a pénzügyi rendszer stabilitásának és biztonságának előmozdítása. Pillérei: 1. minimális tőkekövetelmény meghatározása, 2. felügyeleti felülvizsgálati folyamat (Supervisory Review and Evaluation Process – rövidítve: SREP), 3. a piaci fegyelmező erő. Az EU-ban a tőkekövetelmény-direktívával (Capital Requirement Directives) vezették be a „Bázel II.”-t.

A Társaság figyelemmel kíséri a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének az új tőkekövetelmény szabályainak bevezetésével kapcsolatos módszertani útmutatásait, főként a tőkemegfelelés belső értékelési folyamattal (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) összefüggően megfogalmazott szempontokat. A Társaság ehhez viszonyítottan folyamatosan fejleszti a belső kockázatkezelésének folyamatát.

Budapest, 2009. május 12.

A QUAESTOR Értékpapír Nyrt. Igazgatósága